

European Heritage Days

Journées européennes
du patrimoine

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

European Heritage Days Euroopan kulttuuriympäristöpäivät

Industrial Heritage
Teollisuuden ja tekniikan perintö

VUOSIRAPORTTI 2015

Euroopan kulttuuriympäristöpäivät

Europeiska kulturmiljödagar

Sisällys

VIOSIRAPORTTI 2015	1
1. Johdanto	3
2. Euroopan kulttuuriympäristöpäivät vuonna 2015	3
2.1. Koordinaatio	3
2.2. Rahoitus.....	4
3. Kansainvälinen yhteistyö.....	4
3.1. www.europeanheritagedays.com	4
3.2. Kansainväliset yhteydet ja tilaisuudet.....	5
4. Materiaali.....	6
5. Tapahtumat.....	6
5.1. Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmän järjestämät tapahtumat.....	7
5.2. Tapahtumien määrä Suomessa	7
5.3. Tapahtumanjärjestäjiltä saatu palaute ja kävijämäärät Suomessa.....	7
6. Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailu.....	8
6.1. Kilpailun tulokset	9
7. Viestintä	9
7.1. Tiedotteet ja uutiset	9
7.2. Verkkosivut ja sähköinen uutiskirje	10
8. Mediaseuranta Suomessa	10
9. Johtopäätökset ja tuleville vuosille huomioitavaa	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Liitteet

- Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailun kilpailukutsu ja osallistumisohje

1. Johdanto

European Heritage Days (EHD) on Euroopan neuvoston ja Euroopan komission yhteinen ohjelma, jonka toteuttamisesta vastaavat kaikki 50 Euroopan kulttuuriyleissopimuksen allekirjoittanutta maata.

Päivien tärkein toimintamuoto on kulttuuriperintöä esittelevät erilaisien toimijoiden omaehtoisesti järjestämät paikallistapahtumat. Niihin osallistuu vuosittain arviolta 20 miljoonaa ihmistä noin 30 000 kohteessa, tosin vuosi 2015 oli poikkeuksellisen menestyksellä, tapahtumia oli noin 50 000 (ks. luku 5). Tapahtumat ajoittuvat pääasiassa syyskuuhun. Suomessa tapahtumat keskittyvät syyskuun toiseen viikonloppuun.

European Heritage Days -tunnus

Päivien tarkoituksena on mm. edistää eurooppalaista kulttuuriperintöä ja sen arvoja koskevaa tietoisuutta, madaltaa kulttuuriperintöön tutustumisen kynnystä sekä kannustaa sen säilyttämiseen ja suojeluun. Kulttuuriperintötietoisuuden lisäämisellä halutaan luoda avoin, toisia kulttuureja arvostava ilmapiiri sekä edistää suvaitsevaisuutta. Suomessa päivillä lisätään kulttuuriympäristön tuntemusta ja arvostusta Kulttuuriympäristöstrategian (Valtioneuvoston periaatepäättös 20.3.2014) tavoitteiden mukaisesti.

2. Euroopan kulttuuriympäristöpäivät vuonna 2015

Vuonna 2015 European Heritage Days -ohjelmalle oli valittu ensimmäistä kertaa yhteinen vuositeema. Industrial Heritage -teemaa toteutettiin yli 30 maassa/alueella, mukaan lukien Suomessa. Yhteistä vuositeemaa eivät käyttäneet esim. samankaltaista teemaa aivan viime vuosina toteuttaneet tai vuositeemansa jo aiemmin valinneet maat. Jatkossa Euroopan tasolta määritellään teemat useaksi vuodeksi kerrallaan. Suomi on saanut olla vahvasti vaikuttamassa seuraaviin teemoihin. Vuoden 2016 Euroopan tason teema on *Heritage and Communities*, vuoden 2017 *Nature* ja vuoden 2018 teema *Arts and Entertainment*.

2.1. Koordinaatio

European Heritage Days -hankkeen koordinaatiosta vastaavat Euroopan neuvosto ja Euroopan komissio. Euroopan neuvoston ja Euroopan komission nimeämät pääyhteyshenkilöt ovat

- Gianluca Silvestrini, Head of the Managing Diversity Division, Directorate of Democratic Governance, Council of Europe
- Monica Urian, Programme Manager, DG Education and Culture, European Commission.

Euroopan neuvosto ja Euroopan komissio ovat asettaneet 20.11.2014 European Heritage Days -ohjelmalle ohjausryhmän, jonka tärkeimpänä tehtävänä on edistää hankkeen Eurooppalaista ulottuvuutta. Ohjausryhmän toimikausi jatkuu lokakuuhun 2016 saakka.

Ohjausryhmän kokoonpano: Puheenjohtaja:
Jäsenet:

Jan Solberg, Norja
Ana Schoebel, Espanja
Isabell Smyth, Irlanti
Renate Holzschuh- Hofer, Itävalta
Liisa Lohtander, Suomi

Ympäristöministeriö asetti 26.1.2015 työryhmän, jonka tehtävänä on ohjata Euroopan kulttuuriympäristöpäivien Suomen toimintaa, päättää vuositeemasta ja teema-aineistosta sekä vastata vuositeeman toteutuksesta. Työryhmä asetettiin kolmeksi vuodeksi 2015–2017.

Työryhmän kokoonpano 2015:

Puheenjohtaja: toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo, Suomen Kotiseutuliitto
Sihteeri: koordinaattori Jonina Vaahtolammi, Suomen Kotiseutuliitto
Jäsenet: opetusneuvos Mikko Hartikainen, Opetushallitus
suunnittelija Hanna Hämäläinen, ympäristöministeriö
järjestöpäällikkö Liisa Lohtander, Suomen Kotiseutuliitto
toiminnanjohtaja Hanna Lämsä, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen Seura ry
yli-intendentti Ulla Salmela, Museovirasto

Pysyvä asiantuntijajäsen: Liisa Kemppainen, ympäristöministeriö, viestintäyksikkö

Vuositeemaan 2015 liittyvät asiantuntijajäsenet: Lauri Putkonen, Teollisuusperintöseura ja Hannu Matikka, Museovirasto.

Kulttuuriympäristöpäivien sidosryhmä- ja mediaviestinnästä, verkkosivujen ylläpidosta, teemamateriaalin tuotannosta ja jakelusta vastasi Suomen Kotiseutuliitto ympäristöministeriön ja Kotiseutuliiton välisen konsulttisopimuksen mukaisesti.

2.2. Rahoitus

European Heritage Days -ohjelman kansainvälisten koordinaatiotoimien rahoituksesta (mm. ohjelman hallinto, viestintä, kokoukset, verkkosivujen tuotanto, materiaalin tuotanto) vastaavat Euroopan neuvosto ja Euroopan komissio, molemmat yhtä suurella panostuksella. Eri valtioiden kansalliset budjetit liikkuvat Ranskan yli miljoonasta eurosta Makedonian alle tuhannen euron budjettiin. Kaikki maat ovat osoittaneet henkilöresursseja ohjelman toteuttamiseksi.

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien toteuttamiseen Suomessa osoitettiin 22 000 euroa ympäristöministeriön määrärahoista. Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä teki työnsä virkatyönä.

3. Kansainvälinen yhteistyö

European Heritage Days- hankkeen kansainvälistä yhteistyötä toteutetaan kansallisten koordinaattorien tapaamisissa sekä muussa yhteydenpidossa. Tietoa European Heritage Days -ohjelmasta ja eri maiden teemoista sekä maiden EHD-koordinaattorien yhteystiedot ovat Euroopan neuvoston verkkosivulla www.ehd.coe.int.

3.1. www.europeanheritagedays.com

Euroopan neuvoston ja Euroopan komission tuottama verkkoportaali www.europeanheritagedays.com, sisältää karttapohjaisen tapahtumakalenterin, tietoa yhteisistä teemoista, maakohtaisia tietoja ohjelman toteuttamisesta sekä ajankohtaisia uutisia.

Sivuilla julkaistiin vuoden 2015 aikana suomalaisia tapahtumia, Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailutöitä sekä uutisia ohjelman toteuttamisesta Suomessa. Myös Suomen Kulttuuriympäristöpäivien sosiaalisen median päivitykset saivat sivustolla paljon näkyvyyttä.

3.2. Kansainväliset yhteydet ja tilaisuudet

Kansainvälisissä tilaisuuksissa vuonna 2015 Suomea edusti Kotiseutuliiton Liisa Lohtander. Euroopan neuvosto ja Euroopan komissio ovat erikseen useaan otteeseen kiittäneet Suomea aktiivisuudesta ja suuresta työpanoksesta EHD-ohjelman kehittämisessä.

Kokoukset vuonna 2015:

1. 21.–22.2. Strasbourg, ohjausryhmä ja asiantuntijakuuleminen

Kokouksen keskeisiä asioita oli viimeistellä seuraavien päivien koordinaattorikokouksen asialistan yksityiskohtia, puheiden sisältöä ja ohjata Euroopan neuvoston nimissä tehtäviä ehdotuksia. Lisäksi pidettiin laaja pohjakeskustelu kulttuuriperintöyhteisöistä teemana ja käsitteenä.

2. 23.–25.2. Strasbourg, koordinaattorikokous

Yleiskokous, jossa Liisa Lohtander piti esitelmän aiheesta Common Theme: Technical and Industrial Heritage. (General information, How the theme will be developed and Industrial Heritage Community Development.). Yleiskokous mm. päätti vuoden 2015 työsuunnitelmasta ja vuosien 2016, 2017 ja 2018 yhteiset teemat.

3. 28.4.–2.5. Kilkenny ja Belfast, ohjausryhmätapaaminen ja pienryhmäkoulutukset

Pienryhmäkoulutuksissa mukana myös Sanna Kupila Teollisuusperinteen Seura ry:stä. Kokousten ja tapaamisten sarja, jossa tarkoituksena oli, että ohjausryhmän edustajat ja heidän maidensa teollisuusperintöyhteisöjen edustajat verkostoituvat ja testaavat uutta suunniteltua yhteisöverkkopalvelua. Palautteen vuoksi verkkopalvelu palautettiin kehitykseen ja se suunnitellaan vuoden 2016 aikana Faroyhteensopivaksi osaksi europeanheritagedays.fi-sivustoa. Ohjausryhmän jäsenet veivät palautteen Euroopan neuvoston tietoon.

4. 23.–24.6. Bryssel, ohjausryhmä

Jälkikeskustelu Irlannin tapaamisista ja yhteisöverkkopalvelusta, alustava keskustelu vuoden 2016 toimintasuunnitelmasta ja 2016 budjetin päälinjaukset. Täsmennykset työryhmän jäsenten vetämien (sähköposti)työryhmien työlle sekä keskustelu siitä miten tilastoja eri maista voidaan tehokkaimmin kerätä. Jälkityönä ohjausryhmä suunnitteli kv-sivustolle palaute/tilastonkeruulomakkeen, jonka kukin maa täyttää joka vuoden lopulla, kun EHD maassa vietetty. (Suomi täyttänyt 28.10.2015)

5. 29.9.–1.10. Strasbourg, ohjausryhmä

Toimintasuunnitelma ja budjetti vuodelle 2016, ohjausryhmän jäsenten johtamien työryhmien tilanne ja ohjausryhmän jäsenten osuudet lokakuun koordinaattorikokouksessa. Lisäksi keskustelu EN:n Farokspertti Mikkel de Thysen kanssa EHDn ja Faron yhteensovittamisen mahdollisuuksista ja verkkopalveluista.

6. 11.–14.10. Strasbourg, koordinaattorikokous

Yleiskokous, jossa Liisa Lohtander piti esitelmän aiheesta Common Theme. (General information, Visibility and audience development, Synergies and EHD Network). Kokouksessa päätettiin myös vuoden 2016 EHD-budjetin jakautuminen hankkeen eri osa-alueille ja toimintasuunnitelma.

7. 2.-3.12. Oslo, ohjausryhmätapaaminen ja pienryhmäkoulutukset

Pienryhmäkoulutuksissa mukana myös koordinaattori Jonina Vaahtolammi. Tapaamisessa käytiin läpi EHD-tapahtumajärjestäjille suunnattua manuaalia ja keskusteltiin sen kehittämisestä ja tapahtumajärjestäjien tarpeista eri maissa. Ohjausryhmän jäsenet kokoavat tilaisuuden palautteesta raportin EN:lle.

European Heritage Days Ohjausryhmän jäsenenä Liisa Lohtander vastaa myös Common Theme Working Group -työryhmän työstä. Työryhmä kommunikoi sähköpostitse. Työryhmän tehtävänä on miettiä mm. valintatapa ja kriteerit tulevien vuosien teemoille. Lokakuussa 2015 työryhmään liitettiin myös viestinnän kehittäminen ja siihen nimettiin Lohtanderin tueksi toinen ohjausryhmän jäsen, jo aiemmin viestintä-osiosta vastannut Irlannin Isabell Smyth.

Kansainvälisen yhteistyön keskeisimmät aikaansaannokset vuonna 2015

- yhteisten vuositeemojen vakiinnuttaminen
- viestinnän yhteisistä linjoista sopiminen
- europeanheritagedays.com-sivuston käytön tehostaminen
- luonnonperinnön/kulttuuriympäristön aseman vakiinnutus osaksi EHD-viestejä
- Suomen kulttuuriympäristöpäivien näkyvyyden lisääminen Euroopan tasolla
- Faron sopimuksen huomioiminen osana EHD-ohjelman kehitystä
- Pohjoismaisen vapaaehtoistoiminnan/kansalaistoiminnan määrän ja laadun näkyväksi tekeminen

4. Materiaalit

Euroopan neuvoston ja Euroopan komission tuottama sähköinen mainosmateriaali oli ladattavissa European Heritage Days -verkkosivuilta <http://pjp-eu.coe.int/en/web/ehd-jep/>. Tapahtumanjärjestäjille jaettavana mainosmateriaalina Euroopan neuvosto ja Euroopan komissio tuottivat vuonna 2015 ilmapalloja, joita Suomessa jaettiin Kotiseutuliiton kautta paikallistapahtumiin.

Suomessa vuositeemasta tuotettiin pdf-esite sekä juliste. Vuoden 2015 teemaesitteen graafisesta suunnittelusta vastasi Kim Söderström / Graafinen Hukka Oy sekä kulttuuriympäristöpäivien työryhmä.

Tapahtumanjärjestäjät, median edustajat ja muut sidosryhmät saattoivat tilata päivien painettua yleisesti maksutta Suomen Kotiseutuliitosta. Sähköiset aineistot ovat kaikkien saatavilla kulttuuriympäristöpäivien verkkosivuilla. Esitteitä jaettiin eri tahoille työryhmän jäsenten välityksellä ja vietiin tarjolle useisiin tilaisuuksiin, kuten kulttuuriympäristöalan seminaareihin vuoden aikana.

5. Tapahtumat

Vuosi 2015 oli European Heritage Days -ohjelman kaikkien aikojen menestyksekkäin vuosi. Ensimmäistä kertaa koskaan suurin osa maista oli valinnut saman Industrial Heritage -teeman, ja suurin osa kansallisista edustajista osallistui ohjelman yhteisiin kokouksiin poikkeuksellisen aktiivisesti, vaikka joillakin mailla on haasteita poliittisen tilanteen takia. Tapahtumia järjestettiin ennätysmäärä, noin 50 000.

Suomessa suurin osa tapahtumanjärjestäjistä oli huomionnut vuoden teeman esittelemällä tapahtumien kautta lähialueensa teollisia kohteita, kuten tehtaita, ruukkialueita ja työväenasuntoalueita. Pääviikonloppuna järjestettiin useita monipäiväisiä ja useiden tahojen yhdessä organisoimia tapahtumia ja vuoden aikana myös moni seminaari oli huomionnut teeman. Tapahtumatyyppejä olivat avointen ovien päivät, opastetut kierrokset, näyttelyt, seminaarit ja erilaiset markkinat.

Tapahtumia järjestettiin eri puolilla Suomea. Eniten tapahtumia järjestettiin Helsingissä (25) ja Tampereella (22). Useita tapahtumia järjestettiin myös esimerkiksi Porissa (8) ja Kouvolassa (6). Euroopan kulttuuriympäristöpäivien tapahtumanjärjestäjinä oli järjestöjä, yhdistyksiä, yksityishenkilöitä, museoita, kouluja sekä kuntien, valtion ja aluehallinnon viranomaisia.

Kansallinen tapahtumakalenteri oli Rakennusperinto.fi-palvelussa. Kalenteria ylläpitivät Jonina Vaahtolampi ja Marianne Parvinen Suomen Kotiseutuliitossa.

5.1. Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmän järjestämät tapahtumat

Vuoden 2015 teeman avajaistilaisuus pidettiin 5.2.2015 Tampereella Museokeskus Vapriikissa yhteistyössä Vapriikin ja Pirkanmaan maakuntamuseon kanssa. Teeman avasi kulttuuri- ja asuntonministeri Pia Viitanen. Tilaisuudessa kukitettiin ja haastateltiin vuoden 2014 Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailun voittajat Porvoon Pääskytien koulusta ja pidettiin useita puheenvuoroja kulttuuriympäristöstä, ympäristökasvatuksesta ja teollisuuden ja tekniikan perinnöstä.

Vuoden 2015 teemaan Teollisuuden ja tekniikan perintö liittyen osallistuttiin *Teemana teollisuus* -seminaarin järjestämiseen Hyvinkäällä 21.11.2014. Seminaari järjestettiin yhteistyössä Hyvinkään kaupungin museon ja Teollisuusperintöseuran kanssa. Seminaari pidettiin Villa Artun auditoriossa Hyvinkään Vanhalla Villatehtaalla ja siihen osallistui noin 40 henkilöä.

5.2. Tapahtumien määrä Suomessa

Vuonna 2015 järjestettiin Jonina Vaahtolammin tekemän laskennan mukaan 342 yksittäistä, erillistä tapahtumaa 64 paikkakunnalla. Erillisiksi tapahtumiksi on laskettu mm. samankaltaisena, mutta useamman kerran toistuvat tapahtumat eri yleisölle (esim. Hämeen linnan opastetut kierrokset) sekä yhden tapahtumakokonaisuuden yksittäiset tapahtumat, opastukset ja kohteet. Tapahtumakokonaisuuksia järjestettiin noin 160, kukin saattoi sisältää useita erillisiä tapahtumia.

Tapahtumia järjestettiin vuonna 2015 enemmän kuin useana edellisenä vuonna. Myös tapahtumapaikkakuntien määrä lisääntyi, vaikka kuntaliitosten myötä kuntien määrä on vähentynyt.

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien tapahtumien määrää seurataan Rakennusperinto.fi-palvelun kalenteriin saatujen tapahtumailmoitusten avulla sekä tekemällä verkkohakuja. Kaikkia tapahtumia ei ilmoiteta kalenteriin, ja osa jää todennäköisesti seurannan ulkopuolelle.

Vuosi	Teema	Lehdistöosumat	Tapahtumia koko vuonna (EHD viikonloppuna)	Tapahtumapaikkakuntia koko vuonna (EHD viikonloppu)
2015	Teollisuuden ja tekniikan perintö	208	342 (219)	64 (47)
2014	Näkymätön kulttuuriympäristö	117	242 (137)	59 (42)
2013	Eläköön rakennus!	174	138 (98)	47 (37)
2012	Liikunta- ja urheiluympäristöt	105	82 (48)	45 (31)
2011	Kulttuurin reitit	119	118	
2010	Rakennettu maisema	116	93	
2009	Kunnantalot ja kaupungintalot	176	108	62 (56)
2008	Seurantalot	236	167 (117)	92 (74)
2007	Julkiset sisätilat	236	201 (122)	96 (81)
2006	Lähtö ja saapuminen	222	167 (137)	82 (72)
2005	Puistot ja puutarhat	299	190 (133)	70 (56)
2004	Oma koti	246	170	90 (arvio/osittainen seuranta)
2003	Rakennusperinnön teemavuosi	283	250 (arvio/osittainen seuranta)	100 (arvio/osittainen seuranta)
2002	Markkinoilta markettiin	147		50 (arvio/osittainen seuranta)

5.3. Tapahtumanjärjestäjiltä saatu palaute ja kävijämäärät Suomessa

Palautetta ja/tai kävijämääriä saatiin 47 tapahtumasta. Kävijätietoja toimittaneissa 47 tapahtumassa vieraili yhteensä 9119 kävijää, keskimäärin 194 kävijää tapahtumassa.

Suosittuja tapahtumia vuoden 2015 palautteen perusteella olivat

- Vanhan Vääksyn kulttuuriympäristöpäivät ja sadonkorjuujuhlat, 2000 kävijää
- Tarinoita Hiedanrannasta, 1500 kävijää
- Euroopan kulttuuriympäristöpäivät Euran Ruukinpuistossa, 1000 kävijää
- Kotiseutukävelyt Tampereella, 545 kävijää
- Työväen- ja seurantaloapäivät Ilmajoella, 320 kävijää

Ohjelman kansainvälisten periaatteiden mukaan kulttuuriympäristöpäivien tilaisuuksien tulee olla maksuttomia tai omakustannushintaisia. Suurin osa vuoden 2015 tapahtumista Suomessa oli kävijöille ilmaisia. Muutaman tapahtuman maksullisuus liittyi mm. maksullisen oppaan palkkion kulujen kattamiseen, museoiden tavanomaisiin pääsymaksuihin opastusten yhteydessä sekä retken bussivuokraan.

Poimintoja saadusta palautteesta:

- Työryhmän tuottamia aineistoja pidettiin hyvinä ja toimivina ja niiden kaksikielisyyttä kiiteltiin. Yleisesitettä pidettiin sopivan selkeänä, tiiviinä ja informatiivisena ja se antoi pienelle paikalliselle tapahtumalle kantavuutta.
- Nettisivuja pidettiin mm. hyvin aiheeseen johdattelevina, mutta sivuston pientä harmaata tekstiä kritisoitiin ja graafista ilmettä pidettiin hiukan raskaana ja sekavana.
- Julistepohjaa pidettiin käteväenä, mutta joku kaipasi siihen myös lisää muuntelumahdollisuuksia.
- Teemaa pidettiin hyvänä ja tapahtumien järjestämiseen innostavana.
- Tapahtumakalenteria kehitettiin selkeäksi ja sen voisi tuoda vielä enemmän esille esitteissä.
- www.europeanheritagedays.com -sivustoa kiiteltiin, mutta suullisessa palautteessa pidettiin osittain vaikeana käyttää.
- EHD-lippuja ja ilmapalloja kiiteltiin.

Palautteessa esitettiin mm. seuraavia kehittämissuhteita

- verkkosivut voisivat olla selkeämmät
- juliste- ja esitepohjista voisi olla saatavana myös muokattavat versiot

Palautteen yhteydessä kysyttiin järjestäjiltä myös sitä, miten tapahtumista oli tiedotettu. Usein tietoa tapahtumista oli jaettu tiedotteilla, lehti-ilmoituksilla, erilaisilla jäsenkirjeillä, omilla ja muiden verkkosivuilla, maksetuilla mainoksilla, tapahtumakalentereissa ja sosiaalisessa mediassa.

6. Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailu

Euroopan neuvoston ja Euroopan komission periaatteiden mukaan EHD ohjelman tulisi sisältää lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa. Tähän vastatakseen Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä lanseerasi vuonna 2013 Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailun. Kilpailun tarkoituksena on innostaa lapsia ja nuoria vaikuttamaan kulttuuriympäristöön nyt ja tulevaisuudessa sekä kannustaa havainnoimaan, tutkimaan ja arvioimaan lähiympäristöään.

Kilpailun tehtävänä vuonna 2015 oli vuositeemaa mukaillen *Kerro tuotteen tarina*. Kilpailussa tuotiin esille erilaisten teollisten tuotteiden elinkaarta ja oman lähiympäristön teollista tuotantoa. Kilpailuun saattoivat osallistua vähintään kahden hengen ryhmät, joiden jäsenet olivat syntyneet vuonna 1997 tai sen jälkeen.

Toista kertaa kilpailuun osallistumiseen liittyi myös kilpailutyön lataaminen kansainväliselle www.europeanheritagedays.com -verkkosivulle. Kilpailua markkinoitiin myös englanniksi, ja mm. Ruotsi otti

käyttöönään vastaavan kilpailun Suomen laatimilla ohjeilla. Vuoden aikana keskusteltiin, kuinka kilpailu saataisiin leviämään myös muihin maihin.

Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailun suunnittelusta vastasivat työryhmän jäsenet Hanna Lämsä ja Mikko Hartikainen. Kilpailun esitteen graafisesta suunnittelusta vastasi Timo Tontti / Vanto Design Oy.

6.1. Kilpailun tulokset

Kilpailuun osallistui 17 ryhmää eri puolilta Suomea monipuolisilla töillä, jotka sisälsivät mm. valokuvia, videoita, animaatioita, tekstiä ja pienoismalleja.

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä valitsi kilpailun voittajaksi ja 500 euron stipendin saajiksi siuntiolaiset sisarukset Hilla ja Linnea Sarviahon. Sisarukset kertoivat työssään suvussa säilyneen ja rajantakaisesta Karjalasta tuodun Singer-ompelukoneen tarinan. Kilpailuraati oli vaikuttunut sisarusten tyylikkään työn tarinallisuudesta ja kulttuuriperintöä esille tuovasta otteesta. Kilpailun kansainvälinen yleisö oli otettu työssä huomioon kirjoittamalla osa teksteistä englanniksi.

Työryhmä myönsi kunniamaininnat kilpailuun osallistuneille Vantaan Tuomelan koulu 6A ja 6B sekä Kaustisen Köyhäjoen koulun oppilaille. Kaikki kilpailuun osallistuneet ryhmät saivat kunniakirjan.

7. Viestintä

Teollisuuden ja tekniikan perintö -teeman viestintää toteutettiin Liisa Lohtanderin ja Jonina Vaahtolammin laatiman ja päivien työryhmän hyväksymän viestintäsuunnitelman mukaisesti. Viestinnän päävastuutaho sidosryhmä- ja mediaviestinnän osalta oli Suomen Kotiseutuliitto. Työryhmän tahot tiedottivat lisäksi kulttuuriympäristöpäivistä omien kanaviensa kautta.

Euroopan neuvosto ja Euroopan komissio päätti lanseerata ohjelman käyttöön sloganin. Maat saattoivat valita kahdesta vaihtoehdosta *Be part of it. It's part of you.* tai *Discover your past – build our future.* Näistä Kulttuuriympäristöpäivien työryhmä valitsi Suomessa käytettäväksi sloganiksi *Discover your past – build our future* joka suomennettiin *Tutki mennyttä, luo tulevaisuutta.*

7.1. Tiedotteet ja uutiset

Vuoden 2015 teemaan liittyen julkaistiin Suomessa seuraavat tiedotteet ja uutiset

- 12.11.2014 Euroopan kulttuuriympäristöpäivillä vuosi 2015 on teollisuuden ja tekniikan juhlaa (Tiedote ja uutinen Rakennusperinto.fi -palvelussa)
- 2.2.2015 Teollisuuden ja tekniikan perintö -vuositeeman avajaistilaisuus (Lehdistökutsu)
- 5.2.2015 Suomen teollista perintöä juhlietaan Euroopan kulttuuriympäristöpäivillä (Tiedote ja 6.2. uutinen Rakennusperinto.fi-palvelussa)
- 22.4.2015 Mistä tulet t-paita, kuka keksi kellon? Kilpailu kannustaa lapsia ja nuoria tutustumaan tekniikan perintöön (Tiedote 27.4. uutinen Rakennusperinto.fi-palvelussa)
- 3.9.2015 Teollinen perintö esillä myös (eri maakunnat) – Euroopan kulttuuriympäristöpäivillä kymmeniä tuhansia tapahtumia ympäri Eurooppaa (Maakunnallisesti räätälöity tiedote)
- 8.9.2015 Teollinen perintö esillä Euroopan kulttuuriympäristöpäivillä – etsi oma tapahtumasi! (Tiedote sekä uutinen Rakennusperinto.fi -palvelussa)
- 10.9.2015 Tänä viikonloppuna vietettävien Euroopan kulttuuriympäristöpäivien teemana teollinen perintö (Uutinen ympäristöministeriön verkkosivuilla)

- 15.12.2015 Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailun voitto (Tiedote ja uutinen Rakennusperinto.fi -palvelussa)

Lisäksi vuoden 2016 teemasta lähetettiin tiedote lokakuussa 2015:

- 20.10.2015 Yhteisöt esiin Euroopan kulttuuriympäristöpäivillä vuonna 2016 (Tiedote ja uutinen Rakennusperinto.fi -palvelussa sekä englanniksi www.europeanheritagedays.com -sivustolla)

Kotiseutuliiton ajankohtaislehdessä Kotiseutupostissa oli neljässä numerossa artikkeli tai uutinen kulttuuriympäristöpäivistä. Lehden levikki on 1 100 kpl. Lisäksi lehti on luettavissa Kotiseutuliiton verkkosivuilla ja se lähetetään sähköpostitse noin 900 vastaanottajalle.

7.2. Verkkosivut ja sähköinen uutiskirje

Rakennusperinto.fi-palvelussa olevien EHD-verkkosivujen ja tapahtumakalenterin päivittämisestä vastasi Jonina Vaahtolammi. Elokuussa 2015 tapahtumakalenterin päivittämiseen osallistui myös Marianne Parvinen. Euroopan kulttuuriympäristöpäivien verkkosivujen uudistamistyö aloitettiin syyskuudella 2015. Uusitut sivut avataan keväällä 2016 rakennusperinto.fi -palvelun muuttuessa kulttuuriympäristomme.fi -palveluksi.

Jonina Vaahtolammi piti yhteyttä tapahtumanjärjestäjiin ja yhteistyötahoihin sähköisellä uutiskirjeellä ja sähköpostilla. Uutiskirje lähetettiin vuonna 2015 yhdeksän kertaa.

7.3. Sosiaalinen media

Euroopan neuvosto ja Euroopan komissio käyttävät hankkeen viestinnässä aktiivisesti sosiaalisen median kanavina Twitteriä (@JEP_EHD) ja Facebookia (facebook.com/EHDDays). Vuonna 2015 nämä sosiaalisen median kanavat jakoivat myös Suomen Facebook- ja Twitter-päivityksiä.

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien Twitter-tunnus on @HeritageDaysFI. Joulukuun puoleenväliin mennessä 2015 tililtä oli tehty 430 twiittausta ja tilillä oli 426 seuraajaa.

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien Facebook-sivu on osoitteessa www.facebook.com/EHDFinland. Aiemmin päivistä tiedotettiin Rakennusperinto.fi-palvelun Facebook-sivuilla. Joulukuun puoleenväliin mennessä 2015 päivien sivuilla oli 467 seuraajaa.

Kulttuuriympäristöpäivien blogissa julkaistiin 25 juttua vuonna 2015. Blogin jutuissa esiteltiin vuositeemaa Teollisuuden ja tekniikan perintö eri näkökulmista sekä erilaisia teemavuoden tapahtumia. Juttuja kirjoittivat tapahtumien järjestäjät sekä teemaan sopivien hankkeiden tai aiheiden asiantuntijat. Blogin juttujen teksti- ja kuvatoimittamisesta vastasi Jonina Vaahtolammi.

8. Mediaseuranta Suomessa

Mediaseuranta on toteutettu käyttäen kahta järjestelmää. Printtimediaraportit on tilattu maksullisen mBrain -seurantajärjestelmän kautta, joka toimittaa varsin kattavasti kaiken printtimediassa julkaistun lehdistöleikkeenä. Toinen seuranta on toteutettu www.google.fi -hakukoneella tehtynä hakuna verkkolehdistä. Haun tuloksia ei voi pitää seurannan kannalta kattavina, mutta kuitenkin suuntaa antavina. Lisäksi seurantaan on sisällytetty tietoon tulleet radiohaastattelut. Mediaseuranta ei kata järjestöjen julkaisuja eikä ammattilehtiä.

Tämän EHD-vuoden aikana varsinaisia lehdistöosumia oli marraskuun loppuun mennessä 208 kpl (vuonna 2014 117 kpl). Sähköistä mediaa (TV, radio) ei ole voitu seurata kattavasti, mutta tiedossamme on 1 (2014:

4 kpl) radiohaastattelu aiheesta. Paperilehdissä aihetta on käsitelty yhteensä 153 kertaa (2014: 73). Nettimeurannassa on ollut mukana vain verkkolehdet. Nettimejuttuja oli yhteensä 55 (2014: 44).

Vilkkaimmin aihetta on käsitelty kesäkuusta alkaen ja luonnollisesti erityisesti elo-syyskuussa. Kuvallisia artikkeleita on runsaasti, mutta lisäksi on esiintynyt tapahtumailmoituksia kuvalla tai ilman. Myös verkkojulkaisuissa oli usein kuva.

Muita kuin verkkolehden verkko-osumia vuoden 2015 teemasta (rajoitettu haku) oli noin 2700 kpl (vuonna 2014: 2110 kpl). Mukana mm. kuntien, ELY-keskusten, taustatoimijoiden ja muiden tapahtumajärjestäjien verkkosivujen osumia yms.

Verrattuna edellisvuoteen mediaosumien määrä nousi reilusti, samoin niitä oli enemmän kuin useana vuonna tätä ennen. Vuoden teollisuusteema tuntui kiinnostavan mediaa, ja monessa jutussa oli nostettu esille oman paikkakunnan teollinen perintö.

9. Johtopäätökset ja tuleville vuosille huomioitavaa

Vuonna 2015 tapahtumien määrässä tapahtui ilahduttavaa kasvua edellisvuosiin nähden sekä Suomessa että koko Euroopassa. Myös medianäkyvyys nousi edellisiin vuosiin verrattuna.

Ohjelman tunnettuutta ei ole tutkittu, mutta oletuksena on, että Euroopan kulttuuriympäristöpäivät eivät ole kansalaisille tuttu käsite. Vastaisuudessa ohjelmaa voi markkinoida kansalaistasolle esimerkiksi sosiaalisen median kanavien kautta ja mainostamalla yleisötapahtumien rinnalla omaehtoista kulttuuriympäristöön tutustumista ja oman lähiympäristön juhlistamista.

Ohjelman yleisötapahtumien järjestämiseen liittyvän markkinoinnin vuosisykliä pitäisi aikaistaa, jotta potentiaalisilla tapahtumanjärjestäjillä olisi riittävä aika tapahtumien suunnitteluun.

Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailun konseptia tulee kehittää laajemman osallistujajoukon saavuttamiseksi vuoden 2016 aikana. Samoin selvitetään mahdollisuus laajentaa kilpailua muualle Eurooppaan.

Vuonna 2016 tavoitteena on julkistaa uudistetut Kulttuuriympäristöpäivien verkkosivut Kulttuuriympäristö.fi -palvelussa sekä uudistaa Kulttuuriympäristöpäivien visuaalinen ulkoasu. Visuaalisen ilmeen ja viestintämateriaalien ilmeen selkeyttäminen ja yhtenäistäminen edesauttaa ohjelman tunnettuuden lisäämistä.

Synergiaetujen vuoksi Euroopan kulttuuriympäristöpäivien toteuttaminen sidotaan tiiviimmin ympäristöministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön vastuulla olevan valtakunnallisen kulttuuriympäristöstrategian toimeenpanotyöhön ja päivien viestinnässä tuodaan esille Kulttuuriympäristöstrategian keskeisiä tavoitteita.

Euroopan neuvosto ja Euroopan komissio lähetti maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaiselle kirjeen 2.11.2015, jossa toivottiin hankkeelle suurempaa näkyvyyttä Suomessa. Näkyvyyttä voidaan lisätä mm. panostamalla monikanavaiseen ja vuorovaikutteiseen viestintään sekä sidosryhmäyhteistyöhön.

Suomen panos European Heritage Days -ohjelman kansainväliseen kehittämiseen on ollut merkittävä ja saanut kiittävää palautetta Euroopan neuvoston ja Euroopan komission edustajilta. Euroopan neuvosto pitää EHD:tä lippulaivana, josta halutaan pitkän tähtäimen ohjelma yhdessä Euroopan komission kanssa. Ohjelman odotetaan nousevan Euroopan tärkeimmäksi Heritage-alan ohjelmaksi ja sen poliittisen näkyvyyden odotetaan kasvavan. Euroopan neuvoston tavoitteena on saada kansallinen ja paikallinen taso sitoutumaan entistä vahvemmin mukaan toimintaan. On tärkeää, että Suomi osallistuu ohjelmaan aktiivisesti myös jatkossa.